

Debata oksfordzka krok po kroku

research

1. Pierwszy krok – rozumienie tezy; nad czym się zastanowić
 1. W jaki sposób można zinterpretować tezę?
 2. Czy pojawiają się tam jakieś słowa kluczowe, które mogą nam pomóc w researchu? Czy są to wyrażenia wartościujące, subiektywne?
2. Argumenty obu stron
 1. Robiąc research musimy skupić się nie tylko na jednej stronie argumentów
 2. W trakcie przygotowań do klasycznej debaty oksfordzkiej nie wiemy, czy będziemy debatować jako opozycja czy propozycja - trzeba być przygotowanym na obie okoliczności
 3. Podczas tworzenia linii argumentacyjnej warto skupić się na próbach kontrowania własnych argumentów – pozwoli nam to dostrzec ich słabe strony, ale także w pewnym stopniu przygotowuje do podważania argumentów przeciwników
3. Dane mogą pomóc, ale też zaszkodzić
 1. Zawsze trzeba sprawdzać wiarygodność źródła – oczywiście niezwykle ważne jest unikanie fake newsów i niepotwierdzonych informacji
 2. Podczas debaty warto podać źródło wraz z datą – zwiększa to rzetelność argumentacji
Dlaczego to ważne?
 1. Wiarygodność – dane poparte źródłem brzmią bardziej przekonująco i trudniej je podważyć
 2. Aktualność – przeciwnik może obalić argument, jeśli bazuje na przestarzałych informacjach
 3. Profesjonalizm – dobrze dobrane źródła świadczą o solidnym researchu
 3. Skąd można czerpać dane? - kilka propozycji
 1. Biblioteki – książki i publikacje naukowe
 2. ResearchGate – artykuły naukowe od specjalistów
 3. Academia.edu – prace akademickie i analizy eksperckie
 4. Dane.gov.pl – oficjalne statystyki i raporty rządowe
 5. Strony organizacji, np. WHO, WWF – dane od instytucji eksperckich
4. Notatki do debaty
 1. Najlepiej robić skrócone notatki – minimalizuje to ryzyko pogubienia się w stresie

2. Warto wypisać i zaznaczyć najważniejsze punkty, dane i słowa kluczowe – tworzenie hierarchii informacji
3. Jeśli zabraknie nam czasu – dobrze opracowane notatki ułatwią przekazanie najważniejszych treści w krótszym czasie

zasady

„Mówcy powinni mieć na uwadze nie tylko to, by wyczerpać temat, ale także, by nie wyczerpać słuchaczy” - Winston Churchill

Kto w ogóle bierze udział?

- Marszałek
 - Gospodarz debaty, czuwa nad jej porządkiem
- Jury
 - Oceniają debatę
- Propozycja
 - Muszą udowodnić prawdziwość tezy – dlatego teza debaty oksfordzkiej, tradycyjnie, musi być ujęta w zdaniu twierdzącym
 - Naturalną przewagą jest to, że rozpoczyna ona debatę – zyskuje większy wpływ na to, w jakim obszarze będzie toczyła się dyskusja
- Opozycja
 - Argumentuje przeciw tezie, musi ją obalić
 - Naturalną przewagą jest fakt, że to opozycja (konkretnie 4 mówca) ma ostatnie słowo w debacie

przebieg debaty

1. Rozpoczęcie debaty przez Marszałka.
2. Przemówienia – naprzemienne wystąpienia członków obu drużyn.
3. Ocena i informacja zwrotna.

zasady

- To, czym nasza debata 05.03 będzie różniła się od typowej debaty oksfordzkiej jest fakt, że nasi uczestnicy będą znali strony, po których się znajdują, przed debatą
- Kolejność mówców
- Pytania i informacje
 - Każdemu powinny być zadane 2
 - Mówca decyduje, kiedy je przyjąć

- Pierwsze i ostatnie 30 sekund to czas chroniony
- Czas zadawania pytania nie może przekroczyć 10 sekund
- Ad vocem
 - Jeden z ciekawszych punktów debaty
 - Każda drużyna może raz użyć tej formuły
 - 1-minutowe wystąpienie, następujące od razu po przemówieniu, do którego zostało zgłoszone (ale nie w jego trakcie! Czekamy, aż przeciwnik zakończy swoją mowę oraz na udzielenie głosu przez Marszałka)
 - Sygnalizuje się je przez podniesienie karty/kartki – trzymamy ją w górze dopóki zostanie zauważona przez Marszałka
 - Nie może zgłosić mówca, który przemawia jako następny – byłoby to wówczas przedłużenie mowy
 - Nie może go też zgłosić mówca aktualnie przemawiającej drużyny
 - Nie można zgłosić podczas przemówień 4 mówców
 - Można zgłosić ad vocem do ad vocem – do czego baaaardzo zachęcam, bo zawsze dynamizuje to debatę

role mówców – „pierwszy stolik”

1. Mówcy pierwsi

1. Wprowadzenie w świat debaty (w tym wyznaczenie ram czasowych lub kontekstu historycznego dla tezy)
2. Wytlumaczenie, jak drużyna rozumie daną tezę
 1. Wyznaczenie osi sporu – wskazanie, co dokładnie jest przedmiotem debaty i na jakich płaszczyznach będzie analizowane
 2. Definicja kluczowych pojęć – eliminacja nieporozumień poprzez jasne określenie znaczenia terminów zawartych w tezie
 3. Zarysowanie sytuacji – wskazanie kontekstu, w jakim należy rozpatrywać tezę, aby ułatwić zrozumienie argumentacji
 4. Ustalenie wartości lub kryterium oceny tezy – określenie, według jakich standardów teza powinna być oceniana (np. etyka, skuteczność, sprawiedliwość, stabilność)
5. Wprowadzenie linii argumentacyjnej drużyny
 - Przedstawienie głównych założeń, których drużyna będzie bronić; zarysowanie argumentów, które zostaną rozwinięte przez kolejnego mówcę

- Wskazanie, jakie aspekty debaty będą kluczowe dla udowodnienia stanowiska drużyny
3. Jeśli wystarczy czasu – mówca może rozpocząć właściwą argumentację
 4. Mówcy opozycji mogą odnosić się do poprzednich mów propozycji, nawet jeśli ich zadaniem nie jest kontrargumentacja (wspomnieli Państwo o..., a my chcielibyśmy podkreślić.../przedstawić inne spojrzenie + dlaczego)
2. Drudzy mówcy
 1. Cel – rozwinięcie argumentacji
 2. To na tym mówcy spoczywa obowiązek przedstawienia argumentów drużyny, ich wyjaśnienie i udowodnienie
 3. Waga argumentacji w debacie – kluczowy element przekonywania sędziów; spójność, logika, siła dowodów
 4. Linia argumentacyjna drużyny – konsekwentne rozwijanie tez drużyny; odniesienie do wcześniejszych wypowiedzi; unikanie sprzeczności
 5. Jak przedstawiać argumenty podczas mowy? – jasna struktura; logiczne przejścia
 6. Model SEKSI – S (statement) – jasne określenie argumentu; EKS (explain) – wyjaśnienie znaczenia; I (illustrate) – przykłady, zilustrowanie (nie trzeba się go kurczowo trzymać; niech będzie on pewnego rodzaju wskazówką/punktem wyjścia)
 7. Informacje dodatkowe (nie tylko dla 2. mówcy, lecz powiązane z argumentacją)
 1. AD VOCEM i PYTANIA
 1. Presja czasu – zarówno niewiele czasu na przygotowanie wypowiedzi, jak i na jej wygłoszenie
 2. Na czym się skupić tworząc AD VOCEM – odniesienie się do konkretnego punktu wypowiedzi przeciwnika; logiczna spójność z linią drużyny; krótkość i treściwość
 3. Klucz dobrego AD VOCEM – celność i precyzja; unikanie dygresji; podważenie kluczowego elementu argumentacji przeciwnika; powiązanie z własnymi tezami
 4. Jak tworzyć dobre pytania i informacje? – pytania powinny prowadzić do sprzeczności w argumentacji przeciwnika; informacje powinny uzupełniać lub wzmacniać stanowisko drużyny; unikanie zbyt ogólnych lub mało istotnych wtrąceń
 5. Stres, a aktywny udział w debacie – temat ciężki, znany praktycznie każdemu
 - Przygotowanie merytoryczne – im lepiej znasz temat, tym większa pewność siebie
 - Ćwiczenie wypowiedzi – trening przed debatą pomaga oswoić się z presją
 - Techniki oddechowe – głębokie, spokojne oddechy pomagają opanować nerwy
 - Skupienie na argumentacji – zamiast na emocjach, koncentruj się na treści

- Unikanie perfekcjonizmu – błędy są naturalne, ważne jest ich przezwyciężenie
- Kontakt wzrokowy i postawa – pewna mowa ciała wzmacnia poczucie kontroli
- Wsparcie drużyny – świadomość, że nie jesteś sam, dodaje pewności <3
- Słuchanie przeciwników zamiast analizowania własnych nerwów – skupienie na treści debaty odciąga uwagę od stresu

role mówców – „drugi stolik”

1. Mówcy trzeci

1. Cel – podważenie argumentów drużyny przeciwnej
2. Czym się różni “Trójka” od dobrej “Trójki” – negowanie a kontrargumentacja
 1. Sama negacja to za mało – ważne jest logiczne podważenie argumentów przeciwnika
 2. Dobra „Trójka” wskazuje luki w argumentacji, a nie tylko mówi „to nieprawda”
 3. Kontrargumentacja wymaga dowodów i logicznej spójności z linią drużyny
 4. Należy pokazać, dlaczego argument przeciwnika nie działa lub nie ma wpływu na tezę
5. Co z tymi mowami? – czyli jak przygotować się do debaty będąc trzecim mówcą
 - Notowanie kluczowych argumentów przeciwnika w trakcie debaty
 - Analiza mocnych i słabych stron argumentacji obu drużyn
 - Przygotowanie potencjalnych punktów kontrargumentacyjnych jeszcze przed debatą – nie polecamy jednak kurczowo się ich trzymać w trakcie samej debaty:)
 - Ścisła współpraca z pierwszym i drugim mówcą – znajomość ich argumentacji; ponadto pozostali mówcy mogą w trakcie debaty pisać na karteczkach swoje spostrzeżenia dla trzeciego i czwartego mówcy, propozycje kontr etc.
 - Elastyczność – gotowość do reakcji na nieprzewidziane argumenty strony przeciwnej
 - Generalnie; samej mowy dla tego i następnego mówcy nie piszemy przed debatą – powstaje ona w jej trakcie
3. Podsumowanie – Trójka w trzech punktach (szybki przepis na mowę)
 1. Wyważona ekspresja – pewność siebie, ale bez przesadnych emocji
 2. Słuchanie – uważne analizowanie wypowiedzi przeciwników w trakcie debaty
 3. Odpowiadanie – skuteczna kontrargumentacja, zamiast chaotycznego negowania

2. Mówcy czwarcy

1. Cel – „podsumowanie” (o tym, czemu cudzysłów, informacja dalej) debaty

2. Wbrew pomówieniom – czym różnią się role mówców trzeciego i czwartego?

- Trzeci mówca skupia się na kontrargumentacji, bez wprowadzania nowych argumentów
- Czwarty mówca nie dodaje nowych argumentów ani kontrargumentów – jego zadaniem jest podsumowanie debaty
- „Trójka” odpiera ataki i podważa stanowisko przeciwników, „Czwórka” ocenia przebieg debaty z perspektywy drużyny
- Mówca czwarty pełni rolę „pierwszego sędziego”, pokazując, dlaczego jego drużyna wygrała debatę

3. Oś sporu i jak ją wyznaczyć – identyfikacja kluczowego zagadnienia, wokół którego toczyła się debata

- Krótki zarys przyjętej strategii – przypomnienie linii argumentacyjnej drużyny i jej konsekwentnej obrony
- Ważenie argumentów – pokazanie, które argumenty były decydujące i dlaczego stanowisko drużyny jest bardziej przekonujące
- Podsumowanie a streszczenie debaty – dlaczego nie wystarczy opowiedzieć, co działo się przez ostatnie 45 minut?
 - Streszczenie to tylko relacja z przebiegu debaty – podsumowanie musi ocenić jej wynik
 - Zadaniem czwartego mówcy jest wykazanie, dlaczego argumentacja jego drużyny była silniejsza
 - Konieczne jest wskazanie kluczowych punktów i uzasadnienie, czemu były rozstrzygające
 - Dobre podsumowanie nie tylko przypomina argumenty, ale także hierarchizuje je i podkreśla ich przewagę

Małgorzata Zalewska

Agata Wilamowska

Agata Retkowska

Aleksandra Zalewska